

SZATMÁRNÉMETI

Magyarok száma: 35 441 fő (2011-es adat)

Területe 18.352 hektár; népessége 34.892 lélek

1. Földrajzi fekvése. Szatmár vármegye közepén fekszik a Szamos folyó jobb partján az Alföld egyik nyúlványában teljesen sík területen, (127 m. teng. fel. magasságban) csak a 17 km. távolságban eső és a város határához tartozó Szatmárhegy terül el a dombos hegyes vidéken, mely igen jó bort terem.

2. Története. A város helyén már a honfoglaláskor vár állott, melyet Anonymus szerint nagy harcok után vettek be őseink. Szatmár lakosságának eredete szintén a homályba vész, míg Németire vonatkozólag vannak feljegyzések, melyek szerint ott német származású lakosság telepített le, mely azonban nyomtalanul beolvadt a magyar elembe és ma a város egész lakossága színmagyar. A tatárjárás tette tönkre az első várat, melynek helyén épült Szirmay szerint a később híres szatmári vár és mely körül, mint központ körül, alakult és fejlődött ki Szatmár vármegye.

A középkorban sok viszontagságon és szenvedésen ment keresztül a vár és a város népe. A város többször felégettetett és földig romboltatott. A Zápolyák öldöklő százada azonban kedvezett Szatmárnak, amennyiben Szapolyai István (1491)) szabadalmat nyert Ulászlótól, hogy bármely földesúr jobbágya szabadon költözködhessenek be, ha különben tartozásait földesurával szemben kiegyenlítette. Ez a szabadság új lakosságot vezetett a város határába a kiirtott és elpusztított régiek helyett.

Ez időtől kezdve kisebb visszaesésektől eltekintve, állandóan fejlődött és vagyonosodott a népesség, egészen II. Rákóczi Ferenc koráig. A szabadságharc keményen sújtotta a várost és a szatmári béke idején Szatmárból csak romok álltak fenn. Szatmár és Németi városok egyesítése 1712. év folyamán ment végbe, mely évben a szabad királyi városi címet is elnyerte. Ez időtől lassan ugyan, de megszakítás nélkül fejlődik a város, habár a jelenlegi modern Szatmár csak az utóbbi 18-20 év fejlődésének eredménye.

Az újítás és haladás iránt fogékony lelkű lakosság korán észrevette azokat az előnyöket, melyek a központi fekvésben rejlenek és nem sajnálta a legnagyobb anyagi áldozatokat sem, hogy a kedvező fekvés felhasználásával Szatmárt északkeleti Magyarország forgalmi, szellemi és kereskedelmi központjává tegye.

3. Hatóságok és hivatalok. Székhelye a kir. törvényszéknek és járásbíróságnak, van itt kir. adóhivatal, dohánybeváltó hivatal, Máv osztálymérnökség, a helyi érdekű vasutak osztálymérnöksége és a keskenyvágányú vasutak osztálymérnöksége, fűtőházi főnökség, Máv forgalmi főnökség, kir. tanfelügyelőség, folyammérnökség, felmérési felügyelőség, ker.

iparfelügyelő, kerületi munkásbiztosító pénztár, állami mértékhitelítő hivatal, m. kir. posta- és távírda hivatal. Egyházi hatóságok közül kiemelendő a róm. kath. püspökség. Van közkórháza és állandó jellegű kószinháza stb.

4. A lakosság foglalkozása. Földművelés, ipar és kereskedelem.

5. A város határa. Általában igen termékeny, szántóföldjei az elsőrangú szántóföldek közé tartoznak. Élővizei: a Szamos folyó és a Homoród elnevezésű kisebb belvíz levezető csatorna.

6. Tervek a jövőre. A város legközelebb megoldandó feladatai közé tartozik az általános vízvezeték és csatornázás kiépítése, új közkórház építése, a város utcáinak és tereinek egységes városrendezési terv szerinti szabályozása és nivellálása, általános kocsipályahálózat létesítése. Új városház, új közbiztonsági híd, új adóhivatal, új Szamos-híd építése, cukorgyár létesítése.